

**Аналітичний звіт про моніторинг
освітньо-професійної програми «Початкова освіта»
першого бакалаврського рівня вищої освіти
(жовтень-листопад 2023 року)**

Відповідно до вимог розділу 6. Моніторинг, перегляд та оновлення освітньої програми Положення про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (затверджено вченою радою університету 30 березня 2023 р., протокол №3; введено в дію наказом ректора 05 травня 2023 р. №51-ОД), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (затверджено вченою радою університету 31 березня 2022 р., протокол №4; введено в дію наказом ректора 01 квітня 2022 р. №39-ОД) та на виконання Плану роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на I семестр 2023-2024 навчального року (затверджено вченою радою університету 30 серпня 2023 р., протокол №10; введено в дію наказом ректора 31 серпня 2023 р. №118-ОД), Плану роботи вченої ради Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на I семестр 2023-2024 навчального року (затверджено вченою радою університету 31 серпня 2023 р., протокол №10; введено в дію наказом ректора 31 серпня 2023 р. №118-ОД), Плану заходів з моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка на I семестр 2023-2024 н. р. (затверджено ректором університету 04 вересня 2023 р.) та з метою аналізу якості освітньої програми, її компонентів, організації і забезпечення освітнього процесу, викладацького складу, рівня задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти, задоволення роботодавців випускниками освітньої програми, оцінювання освітньої програми на відповідність критеріям забезпечення їх якості, визначення конкурентоздатності на ринку праці майбутніх фахівців за

освітньою програмою було здійснено моніторинг освітньо-професійної програми «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти гарантом, робочою групою та науково-педагогічними працівниками, які забезпечують реалізацію освітньої програми.

Освітньо-професійну програму «Початкова освіта» першого бакалаврського рівня вищої освіти укладено робочою групою у складі кандидата філологічних наук, доцента, доцента кафедри теорії та методик початкової освіти Наталії ГУДИМИ (гарант), доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри теорії та методик початкової освіти Наталії БАХМАТ, кандидата філологічних наук, доцента кафедри теорії та методик початкової освіти Наталії МЄЛЄКСЦЕВОЇ, кандидата педагогічних наук, старшого викладача кафедри теорії та методик початкової освіти та Людмили МОСКОВЧУК, здобувачки вищої освіти Вікторії ПИЛИПЧУК, керівника спільноти вчителів початкових класів, консультанта Центру професійного розвитку педагогічних працівників Дунаєвецької міської ради Наталії ДАРМОГРАЙ.

Освітньо-професійну програму укладено відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта, професійного стандарту вчителя початкових класів, нормативно-правових актів МОН України та внутрішніх документів К-ПНУ.

Моніторинг освітньої програми «Початкова освіта» першого бакалаврського рівня вищої освіти відбувався у два етапи впродовж жовтня-листопада 2023 року через:

1. Анкетування стейкхолдерів («Освітня програма спеціальності очима добувача вищої освіти», «Анкета випускника», «Анкета роботодавця»).

2. Зустрічі зі стейкхолдерами (в офлайновому та онлайнному форматі).

2. Обговорення на засіданні кафедри теорії та методик початкової освіти, раді з науково-методичної роботи і забезпечення вищої освіти педагогічного факультету та вченій раді педагогічного факультету.

Результати моніторингу за опитуванням здобувачів вищої освіти

В анкетуванні взяли участь 53 здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за ОПП Початкова освіта. Проаналізуємо відповіді здобувачів.

На питання «Чи були Ви ознайомлені зі змістом та особливостями засвоєння освітньої (освітньо-професійної) програми на початку Вашого навчання?» усі респонденти відповіли «ТАК».

На питання «Чи достатній, на Вашу думку, зміст переліку освітніх компонентів (навчальних дисциплін) освітньої (освітньо-професійної) програми для Вашої якісної професійної підготовки?» лише один здобувач/здобувачка відповів «НЕ ЗНАЮ». Інші відповіли, що достатній.

На питання «Чи всі навчальні дисципліни, які Ви вивчаєте (вивчали), є необхідними для Вашої професійної діяльності?» 6 здобувачів відповіли, що «НІ», 7 – «НЕ ЗНАЮТЬ». Решта – «ТАК».

На питання «Які навчальні дисципліни необхідно включити до освітньої (освітньо-професійної) програми підготовки фахівців Вашої спеціальності?» здобувачі запропонували ввести такі освітні компоненти, як:

- Методика роботи асистента вчителя в початковій школі (9 осіб);
- Діяльнісний підхід у початковій школі (6 осіб),
- Арт-терапія (3 особи),
- Комунікативні стратегії в початковій школі (5 осіб),
- Підприємливість у початковій школі (1 особа),
- Інфомедійна грамотність (4 особи),
- Етика (1 особа),
- Сучасні комп'ютерні технології (1 особа),
- Каліграфія (1 особа).

Один здобувач/одна здобувачка відповів/ла, що «НЕ ЗНАЮ».

Один здобувач/одна здобувачка запропонував/ла уключити дисципліни «ТІ, ЯКІ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ».

Один здобувач/одна здобувачка запропонував/ла увести освітній компонент, який забезпечував такий результат навчання, як «Більше практичних знань як заповнювати класні журнали, якісні конспекти».

Одного здобувача/однієї здобувачки відповідь була такою «НА МОЮ ДУМКУ, ЗАРАЗ У ПРОГРАМУ ВКЛЮЧЕНІ ВСІ НЕОБХІДНІ ДИСЦИПЛІНИ».

Один здобувач/одна здобувачка відповів/ла «НЕМАЄ ПОТРЕБИ».

Одному здобувачеві/одній здобувачці було «ВАЖКО ВІДПОВІСТИ».

Решта здобувачів уважають, що дисциплін достатньо.

На питання «Чи реалізували Ви право на вибір навчальних дисциплін з каталогу упродовж терміну Вашого навчання за освітньою (освітньо-професійною) програмою?» здобувачі відповіли «ТАК».

На питання «Чи достатньо виділено часу на Вашу практичну підготовку в освітній (освітньо-професійній) програмі?» 6 здобувачів відповіли «Не знаю».

Результати моніторингу

під час обговорення ОПП зі стейкхолдерами (офлайн та онлайн)

- 07 жовтня 2023 року гарант освітньо-професійної програми Наталія Гудима обговорила ОПП з учителями початкових класів Кам'янець-Подільської ОТГ у межах проведення курсів для вчителів початкових класів. Учителі запропонували посилити практичний складних у підготовці майбутніх педагогів через різні форми співпраці з ними (майстер-класи, семінари, панельні обговорення на базі закладів загальної середньої освіти).

- 17 жовтня 2023 року в межах щорічного моніторингу освітніх програм відбулася зустріч зі здобувачами 1 курсу освітньо-професійної програми «Початкова освіта» денної форми здобуття вищої освіти. Гарант ознайомила здобувачів із обов'язковими освітніми компонентами, окреслила механізм вибору освітніх компонентів здобувачами вищої освіти. Описала

механізми перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті. Презентувала сторінку «Академічна доброчесність» на сайті К-ПНУ. Розповіла про зовнішню та внутрішню академічну мобільність здобувачів вищої освіти. Студенти як найважливіші стейкхолдери освітньої програми були активні та вмотивовані. (URL: <https://kmd.kpnu.edu.ua/2023/11/16/prezentatsiia-opp-pochatkova-osvita/>)

- 19 жовтня 2023 року відбулася зустріч на базі кафедри теорії та методик початкової освіти К-ПНУ із Аллою ОЛЕНИЧ, тренеркою The LEGO Foundation, експерткою державної служби якості освіти, із науково-педагогічними працівниками кафедри теорії та методик початкової освіти, які впроваджують вибіркового освітній компонент «Діяльнісний підхід у початковій школі» для здобувачів 2 курсу денної та заочної форм здобуття освіти К-ПНУ у межах співпраці із Міністерством освіти і науки України та The LEGO Foundation (URL: <https://kmd.kpnu.edu.ua/2023/11/16/diialnisnyi-pidkhd-u-spivpratsi/>).

У межах обговорення освітньо-професійної програми «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Алла ОЛЕНИЧ запропонувала ввести освітній компонент «Діяльнісний підхід у початковій школі» до обов'язкових компонент професійної підготовки.

- 09 листопада 2023 року відбулася онлайнова зустріч із роботодавцями, представниками Департаменту освіти та науки Хмельницької міської ради, освітніх програм Початкова освіта першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти в межах проведення моніторингу освітніх програм і реалізації освітньої діяльності за ними.

Наталія ГУДИМА, гарант освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, презентувала зміст, програмні компетентності і результати навчання за ОП, що відповідає стандарту вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта, професійному стандарту вчителя початкових класів. Роботодавці окреслили переваги освітньої програми, широкі можливості працевлаштування, відповідність освітніх

компонент нормативно-правовим документам у галузі початкової освіти та вимогам часу. Зокрема Ірина ПЕТРИЧКО, начальник відділу загальної середньої освіти Департаменту освіти та науки Хмельницької міської ради, зацентувала увагу на національно-патріотичному вихованню дітей у сучасному освітньому просторі, особливостях інклюзивного навчання в початковій школі. ПРУС Олеся, директор комунального закладу загальної середньої освіти «Ліцей №4 імені Павла Жука Хмельницької міської ради», кандидат філософських наук, учитель вищої категорії, вчитель-методист, регіональний тренер НУШ, тренер освітніх проєктів «Освіта для сталого розвитку в дії», «Вчимося жити разом», «Основи критичного мислення» зосередила свою увагу на таких складниках якісного освітнього середовища в початковій школі, як діяльнісний підхід, активні інструменти на уроці, розвиток емоційного інтелекту та критичного мислення молодших школярів. Директор початкової школи №1 Хмельницької міської ради Тамара ГАЗДА виокремила психолого-педагогічний складник у формуванні спеціальних компетентностей майбутніх учителів початкових класів, зокрема роль арттерапевтичних методів, способів стресостійкості учасників освітнього процесу, значення нейропедагогіки та педагогіки партнерства в початковій школі (URL: <https://kmd.kpnu.edu.ua/2023/11/16/pro-maibutnie-vypusknykiv-turbuiemos-sohodni/>).

- 10 листопада 2023 року завідувач кафедри теорії та методик початкової освіти, гарант освітньої програми «Початкова освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти Наталія БАХМАТ і доцент кафедри, гарант освітньої програми «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Наталія ГУДИМА на базі Управління освіти і науки Кам'янець-Подільської міської ради та Центру професійного розвитку педагогічних працівників Кам'янець-Подільської міської ради здійснили моніторинг освітніх програм, зокрема проаналізували змістове наповнення освітніх програм, презентували навчально-методичне забезпечення освітніх компонент, а також окреслили можливості працевлаштування майбутніх

учителів початкових класів. В обговоренні взяли участь Євгенія КАЛИНЮК, начальник відділу дошкільної та інклюзивної освіти, Таїсія ШЕВЕЛЕНКО, головний спеціаліст відділу дошкільної та інклюзивної освіти, Лариса ІЛЬНИЦЬКА, директор Кам'янець-Подільського Інклюзивно-ресурсного центру, Аліна ОКСАНЮК і Людмила ОСАДЧУК, консультанти КУ ЦПРПП Кам'янець-Подільської міської ради. Дякуємо роботодавцям, фахівцям у галузі початкової освіти за конкретні рекомендації в підготовці конкурентоздатного педагога на ринку праці (URL: <https://kmd.kpnu.edu.ua/2023/11/16/monitorynh-osvitnikh-prohram-z-pratsedavtsiamy/>).

- 13 листопада 2023 року в онлайн-форматі було здійснено моніторинг освітніх програм зі стейкхолдерами кафедри теорії та методик початкової освіти К-ПНУ. У заході взяли участь представники Центру професійного розвитку педагогічних працівників Дунаєвецької міської ради (директор центру – Галина ДАВИДЕНКО та консультанти – Наталія ДАРМОГРАЙ, Ірина ШЕНДЕРУК, Наталія ЧУМАК), робоча група освітньої програми «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у складі здобувачки вищої освіти Вікторії ПИЛИПЧУК, науково-педагогічних працівників – Наталії БАХМАТ, Наталії МЕЛЄКЄСЦЕВОЇ та Людмили МОСКОВЧУК, представника роботодавців – Наталії ДАРМОГРАЙ, а також робоча група освітньої програми «Початкова освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти у складі здобувачки вищої освіти Іоанни ДМИТРАЩУК, науково-педагогічних працівників – Наталії ГУДИМИ та Ольги КОВАЛЬЧУК. Під час моніторингу окреслили важливі складники в підготовці педагога в умовах цифровізації освіти, практичній підготовці вчителя. Обговорили зміст освітніх компонент професійної підготовки, а також змістове наповнення вибіркового навчального дисциплін. Запропонували й надалі організовувати роботу методичних семінарів із залученням учителів початкових класів Дунаєвеччини. Такі заходи сприяють практичній підготовці майбутніх учителів початкових класів. Роботодавці,

фахівці у галузі початкової освіти, професіонали-практики висловили задоволення в успішній і якісній підготовці конкурентоздатного вчителя початкових класів на ринку праці (URL: <https://kmd.kpnu.edu.ua/2023/11/16/steikkholdery-pro-osvitno-profesiini-prohramy/>).

- 30 жовтня 2023 року обговорення освітньо-професійної програми відбулося на засіданні кафедри теорії та методик початкової освіти (протокол № 12). Науково-педагогічні працівники схвально висловилися про змістове наповнення ОПП, логічність і наступність в опануванні освітніх компонентів. Ствердили, що обов'язкові освітні компоненти призводять до досягнення визначених програмних результатів навчання. Окреслили перспективи щодо можливості внутрішньої академічної мобільності здобувачів вищої освіти згідно з угодами кафедри (університету) з українськими університетами-партнерами. Ухвалили і надалі запрошувати читати практичні заняття з фахових методик освітніх галузей учителя початкових класів ЗЗСО на основі зовнішнього сумісництва.

Результати проведеного моніторингу засвідчили, що освітньо-професійна програма «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти отримала схвальні відгуки і позитивну оцінку зацікавлених осіб (здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, роботодавці, випускники, фахівці в галузі, професіонали-практики та ін.). Окреслені побажання й рекомендації обговоряться на засіданні робочої групи, розширеному засіданні кафедри із залученням стейкхолдерів і будуть враховуватися в процесі перегляду, оновлення освітньо-професійної програми «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

За результатами проведеного моніторингу ОПП вважаємо за доцільне:

1. Продовжувати налагодження співпраці з усіма стейкхолдерами з метою реалізації якісного освітнього процесу за ОПП.
2. Продовжувати працювати на якісне навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів за ОПП.

3. Збільшити можливості внутрішньої академічної мобільності здобувачів вищої освіти згідно з угодами кафедри (університету) з українськими університетами-партнерами.

4. Запрошувати і надалі читати практичні заняття з фахових методик освітніх галузей учителя початкових класів ЗЗСО на основі зовнішнього сумісництва.

5. Розширити каталог вибірових дисциплін запропонованими освітніми компонентами.

6. Увести освітній компонент «Діяльнісний підхід у початковій школі» до обов'язкових компонент професійної підготовки.

7. Посилити публікаційну активність науково-педагогічних працівників за освітніми компонентами ОПП.

Звіт заслухано й обговорено на розширеному засіданні кафедри теорії та методик початкової освіти 15 листопада 2023 року (протокол № 13), раді з науково-методичної роботи і забезпечення вищої освіти педагогічного факультету (15 листопада 2023 року, протокол № 10) та вченій раді педагогічного факультету (16 листопада 2023 року, протокол № 11).

Гарант освітньо-професійної програми,

кандидат філологічних наук,

доцент, доцент кафедри

теорії та методик початкової освіти

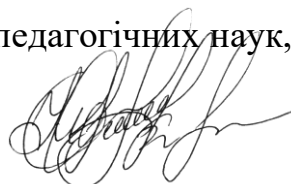

Наталія ГУДИМА

Завідувач кафедри теорії та методик

початкової освіти, доктор педагогічних наук,

професор

Наталія БАХМАТ